

Spis treści

Wprowadzenie	IX
Autorzy	XI
Wykaz skrótów	XIII
1. Powołanie i rejestracja organizacji pozarządowych	1
1.1. Fundacja czy stowarzyszenie	1
1.2. Zakładanie organizacji pozarządowych	3
1.3. Procedury rejestracyjne	7
1.4. Status organizacji pożytku publicznego	12
1.5. Stowarzyszenia zwykłe	18
1.6. Uzyskanie numeru REGON i NIP	20
1.7. Likwidacja organizacji pozarządowej	21
2. Działalność bieżąca	31
2.1. Organizacja biura	31
2.1.1. Lokal dla organizacji	31
2.1.2. Wyposażenie lokalu	35
2.2. Budżet organizacji pozarządowej	36
2.3. Public relations w organizacjach pozarządowych	40
2.4. Współpraca z wolontariatem	47
2.5. Strategia rozwoju organizacji pozarządowej	54
2.6. Zatrudnianie pracowników	61
2.7. Zasady sprawozdawczości	67
2.7.1. Sprawozdanie merytoryczne	67
2.7.2. Sprawozdanie finansowe	74
2.8. Kontrole w organizacjach pozarządowych	79
2.8.1. Organy kontrolne i zakres ich działań	79
2.8.2. Kontrola Państwowej Inspekcji Pracy	82
2.8.3. Kontrola podatkowa	86
2.9. Księgowość i rachunkowość w organizacjach	88
2.10. Działalność gospodarcza organizacji pozarządowych	92
3. Źródła finansowania	97
3.1. Zbiórki publiczne	97
3.2. Działalność odpłatna organizacji pożytku publicznego	113
3.3. Kampania 1%	114
3.4. Kredyty dla organizacji pozarządowych	117
3.5. Zaliczki na realizację projektu	121

3.6. Spadki i zapisy dla organizacji pozarządowych	123
3.7. Nawiązki sądowe	124
3.8. Składki członkowskie w stowarzyszeniach	125
3.9. Kapitał żelazny	128
4. Konkursy dotacyjne	129
4.1. Przystąpienie do konkursu	129
4.2. Konstrukcja projektu	142
4.2.1. Przygotowanie do planowania projektu	142
4.2.2. Problem, który projekt zamierza rozwiązać	145
4.2.3. Cele projektu	147
4.2.4. Rezultaty projektu	149
4.2.5. Grupa odbiorców (beneficjentów projektu)	151
4.2.6. Harmonogram realizacji projektu	152
4.2.7. Budżet projektu	153
4.3. Zobowiązania wynikające z realizacji projektu	164
4.4. Studium wykonalności projektu	168
4.4.1. Budowa studium wykonalności projektu	168
4.4.2. Analiza otoczenia społeczno-geograficznego	170
4.5. Innowacyjność projektu	171
4.6. Matryca logiczna projektu	174
4.7. Narzędzia pomocnicze w przygotowywaniu dokumentacji aplikacyjnej	176
4.7.1. Kwestionariusze projektu	176
4.7.2. Generator wniosków o dofinansowanie projektu	182
4.8. Elementy zarządzania projektem	184
4.8.1. Zakres projektu	184
4.8.2. Interesariusze projektu	185
4.8.3. Koordynacja projektu	186
4.8.4. Zarządzanie informacją w projekcie	187
4.8.5. Przekazanie płatności przez grantodawcę	188
4.8.6. Niezrealizowane działania	190
4.9. Monitoring projektu	190
4.10. Ewaluacja projektu	193
4.11. Biznesplan w konkursach dotacyjnych	195
4.12. Analiza SWOT	197
5. Współpraca z organami administracji publicznej	201
5.1. Zagadnienia ogólne	201
5.1.1. Podstawy prawne współpracy	201
5.1.2. Strony współpracy	203
5.1.3. Działalność pożytku publicznego	204
5.1.4. Przedmiot współpracy	205
5.1.5. Formy współpracy	206
5.1.6. Zakres obowiązku prowadzenia współpracy	208
5.1.7. Zasady współpracy	209
5.2. Współpraca pozafinansowa	210
5.2.1. Programy współpracy JST z organizacjami pozarządowymi	210
5.2.2. Skutki wadliwości, nieważności lub braku podjęcia programu współpracy	213
5.2.3. Konsultowanie aktów normatywnych	222

5.3. Rady działalności pożytku publicznego	225
5.3.1. Rada „krajowa”	225
5.3.2. Rady wojewódzkie, powiatowe i gminne	227
5.4. Zlecenie realizacji zadań publicznych	230
5.4.1. Zakres zadań mogących podlegać zleceniu	230
5.4.2. Tryby zlecenia realizacji zadań publicznych	231
5.4.3. Procedura otwartego konkursu ofert	236
5.4.4. Oferta	251
5.4.5. Umowa	257
5.4.6. Sprawozdanie z realizacji zadania	263
5.5. Inicjatywa lokalna	267
5.5.1. Wnioskodawcy, rola organizacji non profit w inicjatywie lokalnej	267
5.5.2. Zakres przedmiotowy inicjatywy lokalnej	267
5.5.3. Złożenie wniosku	268
5.5.4. Ocena wniosku	273
5.5.5. Umowa i realizacja zadania	275
5.5.6. Zobowiązania stron umowy i ich udział w inicjatywie lokalnej	278
5.6. Bariery współpracy	284
5.6.1. Nastawienie stron współpracy	284
5.6.2. Utożsamianie współpracy wyłącznie z jej formami finansowymi, brak kompleksowości współpracy	285
5.6.3. Nierówność partnerów współpracy i brak środków ochrony prawnej	286
5.7. Planowane zmiany w zakresie zasad współpracy organów administracji publicznej z sektorem pozarządowym	288
5.7.1. Propozycje zmian rozporządzenia w sprawie wzoru oferty, ramowego wzoru umowy i wzoru sprawozdania	288
5.7.2. Projekt nowelizacji PoŻPublU	291
5.7.3. Projekt ustawy o wzmocnieniu udziału mieszkańców w działaniach samorządu terytorialnego, o współdziałaniu gmin, powiatów i województw oraz o zmianie niektórych ustaw	292
6. Współpraca zewnętrzna z innymi podmiotami	295
6.1. Współpraca ze sponsorami	295
6.1.1. Określenie potrzeb własnej organizacji	295
6.1.2. Plan współpracy ze sponsorami	297
6.1.3. Wybór odpowiedniej firmy sponsorującej	298
6.1.4. Zasada obopólnych korzyści	300
6.1.5. Oferta skierowana do potencjalnego sponsora	303
6.1.6. Błędy w kontaktach ze sponsorami	310
6.1.7. Umowa ze sponsorem	312
6.2. Współpraca partnerska	315
6.2.1. Planowanie projektu partnerskiego	315
6.2.2. Organizacja i realizacja projektów partnerskich	317
7. Pozyskiwanie przez NGO środków publicznych	331
7.1. Uwagi ogólne	331
7.2. Niektóre dotacje i środki publiczne z budżetów JST i budżetu państwa	334
7.2.1. Dotacje z budżetu gminy lub powiatu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej	334
7.2.2. Dotacje na przeprowadzenie prac lub robót przy zabytku	336

7.2.3. Dotacje dla klubu sportowego	342
7.2.4. Dotacje i inne środki publiczne dla ochotniczych straży pożarnych	343
7.2.5. Dotacje i inne środki publiczne dla podmiotów prowadzących działalność lecniczą	344
7.2.6. Dotacje celowe na działalność kulturalną objętą mecenatem państwa	350
7.2.7. Dotacje dla spółek wodnych, związków spółek wodnych i związków wałowych	352
7.2.8. Dotacje dla szkół i placówek oświatowych	354
7.2.9. Dotacje dla NGO prowadzących żłobki i kluby dziecięce	357
7.2.10. Dotacje na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej	358
7.2.11. Dotacje i inne środki publiczne dla prowadzących Centrum Integracji Społecznej lub Klub Integracji Społecznej	360
7.2.12. Dotacje i inne środki publiczne na realizację zadań z zakresu rynku pracy	362
7.2.13. Dotacje i środki na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych	364
7.3. Dofinansowanie udzielane w związku z zatrudnianiem niektórych kategorii pracowników	369
7.3.1. Dofinansowanie z Funduszu Pracy	369
7.3.2. Dofinansowanie związane z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych	375
7.4. Wynagrodzenia NGO jako wykonawcy, koncesjonariusza i partnera prywatnego	379
7.4.1. Wykonawca	379
7.4.2. Koncesjonariusz	380
7.4.3. Partner prywatny	382
8. Organizacje tematyczne	385
8.1. Organizacje pozarządowe działające na polu pomocy społecznej	385
8.1.1. Ustawowy obowiązek współpracy	385
8.1.2. Realizacja zadań publicznych	385
8.1.3. Zakres pomocy udzielanej przez organizacje pozarządowe	387
8.1.4. Wybrane możliwości pozyskiwania finansowania przez organizacje pozarządowe ..	387
8.1.5. Korzyści dla jednostek pomocy społecznej wynikające ze współpracy z „trzecim sektorem”	396
8.2. Organizacje pozarządowe w oświacie	397
8.2.1. Wsparcie systemu oświaty przez trzeci sektor	397
8.2.2. Źródła finansowania	403
8.3. Organizacje pozarządowe działające na polu kultury i sztuki	406
8.4. Organizacje zajmujące się sportem i kulturą fizyczną	411
9. Odpowiedzi na pytania	415
9.1. Procedury konkursowe	415
9.1.1. Dopuszczalność dokonywania oceny formalnej ofert poza Komisją Konkursową	415
9.1.2. Dopuszczalność dokonywania oceny ofert z uwzględnieniem czasu ich złożenia w otwartym konkursie ofert	416
9.1.3. Wymóg posiadania oddziałów lub jednostek terenowych na obszarze realizacji zadania przez podmioty składające oferty w otwartym konkursie ofert	417
9.1.4. Zakaz składania w otwartym konkursie ofert zakładających finansowanie z innych źródeł publicznych	418
9.1.5. Wymóg finansowego charakteru wkładu własnego oferenta	419
9.1.6. Sposób wyceny wkładu osobowego	420
9.1.7. Brak kwalifikowalności wydatków z tytułu umów o pracę w otwartych konkursach ofert	421
9.1.8. Załączniki do oferty składanej w otwartym konkursie ofert	422

9.1.9. Unieważnienie części otwartego konkursu ofert	423
9.1.10. Możliwość wspierania lub powierzania zadania nieujętego w programie współpracy	424
9.1.11. Konsekwencje pominięcia oferty złożonej w otwartym konkursie ofert podczas jawnego otwarcia ofert	425
9.1.12. Przedłużanie terminu realizacji zadania publicznego zleconego w trybie uproszczonym	427
9.2. Umowy dotacji	427
9.2.1. Kary umowne w powierzaniu/zlecaniu realizacji zadań publicznych	427
9.2.2. Odstąpienie od umowy w sprawie wsparcia/powierzenia realizacji zadania publicznego przez zleceniobiorcę	429
9.2.3. Uzyskanie środków finansowych z innych źródeł publicznych w niepełnej kwocie a możliwość odstąpienia od umowy	431
9.2.4. Odmowa wniesienia zabezpieczenia umowy o wsparcie lub powierzenie realizacji zadania publicznego	433
9.2.5. Udzielenie dotacji celowej na rzecz organizacji pozarządowej	433
9.3. Sprawozdanie i realizacja zadań	435
9.3.1. Przesunięcia między źródłami finansowania zadania	435
9.3.2. Brak wezwania do złożenia sprawozdania częściowego przy wypłacie dotacji w transzach	437
9.3.3. Zakres dokumentów załączanych do sprawozdania, termin ich wskazania oraz konsekwencje uchybień w przedmiotowym zakresie	439
9.3.4. Konsekwencje przekroczenia terminu złożenia sprawozdania końcowego z realizacji zadania publicznego	442
9.3.5. Sprawozdanie z realizacji zadania sporządzone na zmodyfikowanym formularzu a możliwość rozwiązania umowy lub odstąpienia od niej	444
9.4. Program współpracy	446
9.4.1. Zakres przedmiotowy programu współpracy obejmujący organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 PożPublU mające siedzibę na terenie danej JST	446
9.4.2. Brak publikacji uchwały w sprawie trybu konsultacji programu współpracy	447
9.4.3. Konsekwencje nieuchwalenia przez JST programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy PożPublU	448
9.4.4. Skutki braku konsultacji programu współpracy	449
9.4.5. Dyskryminująca uchwała w sprawie sposobu konsultacji aktów prawa miejscowego z „trzecim sektorem”	451
9.4.6. Zarzut dyskryminacji części reprezentantów „trzeciego sektora” poprzez nieujęcie w programie współpracy zadań publicznych obejmujących obszar prowadzonej przez nich działalności	452
9.4.7. Konsultowanie programu współpracy z gminną radą działalności pożytku publicznego	453
9.5. Inicjatywa lokalna	455
9.5.1. Ogłaszanie konkursów na inicjatywę lokalną	455
9.5.2. Finansowe zaangażowanie JST w realizację inicjatywy lokalnej	456
9.5.3. Informowanie o uczestnikach inicjatywy lokalnej a reklama prowadzonej przez nich działalności gospodarczej	456
9.5.4. Odrzucenie wniosku w sprawie inicjatywy lokalnej ze względu na proponowany w nim udział mieszkańca prowadzącego działalność gospodarczą ...	458
9.5.5. Inicjatywa lokalna z udziałem jednego mieszkańca	459

9.5.6. Termin podjęcia decyzji w sprawie przyjęcia lub odrzucenia wniosku o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej, brak uchwalenia przez radę kryteriów oceny wniosków	460
9.5.7. Możliwość odwołania się od decyzji odrzucającej wniosek w sprawie realizacji zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej lub od braku takiej decyzji	462
9.5.8. Podjęcie decyzji w sprawie inicjatywy lokalnej, której charakter wykracza poza ramy nakreślone uchwałą organu stanowiącego	464
9.5.9. Odpowiedzialność JST za niewykonanie zobowiązań zawartych w umowie w sprawie inicjatywy lokalnej	465